

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falv” Magyar Gazda és Földművelésügyi Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kdr. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Küldős gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 34. szám.

Augusztus hó 21

Szent István

A magyar nemzet s a magyar állam ebben az évben ünneplési első királya, a honalapító Szent István halálának kilencszázadik évfordulóját. Ennek az ünneplésnek mind az öt világrészre kiterjedő nemzetközi jelentőséget adott a katolikus egyház fejének, a római pápának, az a megmérhetetlen fontosságu döntése, hogy a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus megtartásának színteréül erre az évre hazánk fővárosát jelölték ki. Az öt világrész hívo katolikusságának buzgó és egybefonódott imája vezette be azt a magasztos hangulatot és elmélyülést, amely az évezredes magyar-ság szent évének a legméltóbb keret adhatta.

Ez a keret azonban óriási fontosságu feladatot is ró reánk. Magunknak is bizonyítanunk kell az egész világ előtt, hogy teljesen tisztában vagyunk első szent királyunk hagyományainak fontosságával s azok megőrzését és ép-ségben tartását mindenkéfélt-válonak tartjuk.

Hogy mik azok a hagyományok és államalkotó berendezkedések, azt ebben a szentévben már nem igen kell külön részleteznünk. Arany szavakkal kőbe véste a kormányzó, mesterien jellemezte a kormányelnök, mélységes hittel vázolták a keresztény egyházak fejei s elmondták igaz magyar érzéssel és meggyőződéssel az arra hivatottak az ország minden kis zugában is. A Szent Jobb pedig, az árva magyar nemzet kilencszázéves támasza, aranyonon jártá be az ország minden részét, hogy csodatévő kisugárzásával lelket öntsön az elárvult magyarokba, akik ma is Szent Istvánt kívánják.

Mert ezen van a hangsúly. Azon, hogy a magyar nemzet a maga egyetemességében ragaszkodik-e ezeréves alkotmányához, amelyet Szent István alapozott meg, a Szent Jobb védett és őrzött minden viharos századokon át s amelynek legfőbb lényegét ma is a Szent Korona jelenti, mert mindnyáján tagjai vagyunk szabadságban, engedelmisségben és kötelességteljesítésben. Megéri-e a magyar nemzet minden egyes hűség fia, hogy

nincs még egy államalkotó nép a világon, amely a saját sorsa irányításában a Szent Ist-

ván király bölcseségéhez, sulyához és évezredes kihatásához méltó államférfit tudna felmutatni.

A magyarság különös sorsa, szüntelen megpróbáltatása és küzdelmeiben acélosodott erejének folytonos megújulása kellett hozzá, hogy első szent királyának emléke mindig fennmaradjon s az idők távlatában egyre előbbé fokozódjék.

Es olyan rettenetes mérvű megpróbáltatás, mint aminőt most élünk át, hogy a maga teljességében kivirágozzék.

Szent István jelentősége a maga korában sem volt nagyobb, mint napjainkban. Minden elgondolása nemzeti létünknek sorsdöntő kérdése ma is. S ha van mégis különbség a megoldások tekintetében, azt az ezeréves társadalmi átalakulások eredményezték.

Az erősebb szent királynak, hogy célját megvalósíthassa, a

törzsfőket kellett megnyernie, vagy legyőznie. Ma a magyar falvak lakói teljesen tudatában vannak ennek a történelmi ténynek a jelentőségével. Szent István orszagát szertépheték, nemzetét idegen jármokba kényszeríthették, alkotmányát s az erőt, amelyet az számunkra képvisel, el nem vehetik tőlünk, ha mi ragaszkodunk hozzá.

S mi

egy pillanatig sem kételkedünk, hogy a magyar falvak lakói teljesen tudatában vannak ennek a történelmi ténynek a jelentőségével. Szent István orszagát szertépheték, nemzetét idegen jármokba kényszeríthették, alkotmányát s az erőt, amelyet az számunkra képvisel, el nem vehetik tőlünk, ha mi ragaszkodunk hozzá.

Akkor pedig erősek vagyunk, mint a faörös, amelynek csak ágából tördelt le a vihar, de gyökere és törzse ép...

Gondoljunk erre ebben a szent évben s annak legjelentősebb napján, Szent István ünnepén. Szálljon az égbe buzgó imánk, hogy tartsa meg az Isten édes hazánkat a ma megpróbáltatásai közt is.

Lelkünkben pedig fogadjon meg az elszánt akarat, hogy

minden körülmények között méltó utódai óhajunk maradni öseinknek, akik vérözönön át is fenntartották a hont, mert hűek maradtak első szent királyunk keresztény hagyományaihoz.

Csendüljenek meg a harangok minden magyar keresztény templomban, s szálljon a magyar hitvallás Szent István áldott szellemében az Egek Ura trónusához. A megértő, az egybefonódó hitvallás, amely Krisztus igéjében s a magyar föld örök erejében a jövő szilárd évezredét jelentse.

Fohászodjunk első szent királyunk soha nem szünő oltalmához, hogy védő Jobbja ezután is irányítson bennünket, s megvédjen küzdelmeinkben.

Áldjuk emlékét, szívünkbe zárjuk elmulhatatlan akaratát. Akkor méltóak leszünk Hozzá, nemzetünkhez és hazánkhoz. S erő száll belénk: az örökkévalóság mindent legyőző ereje.

Mézes János

A szentév ünnepi hete

Mint a mérhetetlen értékű drágakövet a művészi foglalat, úgy zárja magába Szent István-évének gyönyörű és világraszóló ünnepe, a Szent István-het, amely Nagyboldogasszony-napjával kezdődött és Szent István-ünnepén zárul.

Nagyboldogasszony ünnepén avatták fel Esztergomban a kormányzó és a kormány jelenlétében az ősi városban feltárt Árpád-házi királyi palota maradványait. A két következő napon közszemlére teiték a Szent Koronát a királyi Várpalota fehér márványtermében. Csütörtökön, tizennyolcadikán tartották meg a kormányzó jelenlétében a külön törvényvel engedélyezett székesfehérvári országgyűlést a városháza udvarán. Hazánk egykori első királyi székhelyén e napon íktatták törvénybe a nagy és szent király érdemeit. A kormányzó pedig átvette a miniszterelnök kezéből a két Ház közös gyűlésén előadott javaslatot s ott nyomban elfogadta.

Az országgyűlés befejezése után felavatták a székesfehérvári Szent István Bazilika maradványait, megkoszorúzták az Árpád-házi királyi sírkat és teleplezték Szent István király lovasszobrát.

A nagy ünnepi eseménnyel kap-

csolatban tartották a világ minden részéről hazánkba sereglett fajtestvéreink a Magyarok Világkongresszusát s a Szent István-hét keretében foly-

tak le a Kőlcsey-ünnepségek is. Az egyes kimagaslóbb eseményekről részletes tudósításunk a következő:

Esztergom ünnepe

Esztergomban, a magyar királyság születési helyén Nagyboldogasszony-napján a kormányzó ünnepélyesen felavatta Árpád-házi királyaink föld alól kiasott esztergomi palotáját.

Már a hajnali órákban végtelen zárandokserreg özönlött a főszékegyház felé, hogy részese lehessen a felémelő ünnepségeknek.

Tíz és tizezer főnyi tömeg. A haragok állandóan zúgnak. A biboros hercegprímás megnyitó misét pontifikál. Utána szentbeszédet mond arról, hogyan lett Magyarország Szent István végrendelete szerint Mária orszaga.

Az Árpád-házi királyok palotájának bejárata előtt az ország nagyjai. Az alacsony boltív alatt a kormányzó és feleségeinek biborbarsony karosszéke.

Féltékenktörök diszjel, a dobok megperdülnek, a zenekar a Himnuszt játssza, megérkezik a kormányzó. Ünnepi beszédet Hóman Bálint mond.

— A hely, ahol álunk, a magyar királyság születési he-

lye — kezdi emelkedett szónoklatát. — Itt vette át Asztriktói Szent István a pápa koronáját, keresztjét, áldását. Itt halt meg, ma éppen kilencszáz éve.

Aztán változja az ősrégi palota történetét, a legutolsó háromszáz évig, mialatt romokban hevert.

A beszéd elhangzása után felszárnyal az ősi magyar ének:

„Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga”.

Telek gróf közoktatásügyi miniszter kérésére a kormányzó engedélyt ad a palota maradványainak felavatására.

A kormányzó és felesége belép a pompás palotába. Meghatottan szemléli a szépségeit. Utána résztvesznek a hercegprímás szükebbkörű ebédjén, majd visszatérnek Gödöllőre.

Az esztergomi ünnepségek lélekemelő mozzanata volt Balassa Bálint szobrának leleplezése is, amelyet előző nap tartottak meg.

A magyar világkongresszus

Fényes külsőségek és meleg szeretet jegyében nyílt meg a magyarok második világkongresszusa augusztus 17-én a Pesti Vigadóban a magyar közélet előkelőségeinek osztatlan részvételével.

A Himnusz hangjai után Perényi Zsigmond báró fejtegette a magyar lelki összeforradás óriási jelentőségét.

Telcki Pál gróf, kultuszminiszter így határozta meg a magyar fogalmát:

— Magyar minden, amit apáink és ősünk magyarnak éreztek és magyarnak tudtak. Magyar minden, amit ősünk mint magyarok tettek, minden, amire mi, magyarok emlékezünk, minden, amiért és ami által egymáshoz kapcsolódunk, egymásért érzünk és egymást testvéreknek valljuk.

Az ülésen megalakult a Magyarok Világszövetsége. A megnyitó ülés után a kongresszus küldöttségét a kormányzó fogadta és szónokuk üdvözlésére hosszabb beszédet választott, amelyben hangoztatta, hogy

a magyar faj életereje a végzet által reámért sulyos sorcsapások alatt sem tört meg.

A küldöttség a miniszterelnöknél is tisztelgett, aki lelkeshangon beszédben válaszolt.

— *Dicsőséges harcok során — mondotta — csapás, csapás után ért minket,*

de mindig fel tudunk egyenesedni és mindig fel fogunk egyenesedni.

Amikor a kormányelnök a kormányzó érdemeit vázolta, hosszantartó eljénés és taps kísérte szavait. A Magyarok Világkongresszusának

ülésén Kozma Miklós titkos tanácsos, ny. belügyminiszter tartott nagyszabású előadást, amelyben a magyarság történelmi hivatásáról beszélt és az ezeréves mult kimagasló eseményeivel foglalkozott. Ismertette a Trianon előtti és Trianon utáni kivándorlásra vonatkozó adatokat és hangsúlyozta, hogy

az idegenbe szakadt magyarsággal fenn kell tartani a kulturális kapcsolatokat.

A nagyszabású előadást a kongresszus határozata alapján *kinyomatják és szétküldik a világ minden részébe a magyarság számára.* A délutáni folyamán Lázár Andor ny. igazságügy-miniszter tartott előadást a magyarság lelki egységéről.

A kongresszus során letárgyalt indítványok értelmében

Budapestben megépítik a Külföldi Magyarok Házát, amelyben hajlékot kapnak az itt tanuló külföldi magyar gyermekek és a Magyarok Világszövetségének irodái.

Az indítvány hatása alatt egy lelkes magyar ember, *Vezekényi László, a mizsei magyar egyesület elnöke nyomban száz frankot tett le az elnökség asztalára a nemes célra.* A gyönyörű példa azonnal követőkre talált és percek alatt jelentékeny összeg gyűlt össze. A gyűjtést társadalmi uton fogják folytatni.

Kiemelkedő eseményei voltak még a Magyarok II. Világkongresszusának, hogy *Budapestben szentelték fel az argentinai magyarok zászlaját* s hogy felkeresték és megkoszorúzták Kossuth Lajos, Rákóczi Ferenc és Bandholz tábornok szobrát.

Hódolat a Szent Korona előtt

A Szent István hét kimagasló eseménye volt a Szent Korona és a koronázási jelvények háromnapos közszemlére tétele.

Megható ünnepélyességgel történt a fontos alkotmányjogi aktus. A koronázók, a kormányelnök képviselője jelenlétében vették le a vasladarót a kormányzó, a kormányelnök és a két koronaorvos pecsétjét s helyezték el a titokzatos erejű kegytárgyat egy aranyozott asztal babor terítőjére fektetett vankosokra, hogy láthassa minden magyar, akit melyesége hódolata a soha el nem feledhető tisztelgésre kösztet.

A főváros és az ország népe 1916 decemberében láthatta utoljára a Szent koronát. Most a kormányzó *párral az élen százerek tekintették meg.* Közük a külföldi magyarok is. Könny csillogott a szemlélők arcán s mindenki érezte szívében azt a kilencszáz esztendő jogfolytonosságát, amely e nemzetnek az ősi határok között az élethez való jogát bizonyítja.

A Szent Korona fénye áttört a magyar lelkek borús égboltján. *Hirdette, hogy élünk, élünk! És örökök fogunk élni!*

BALOGH ELEMÉR

Nagy gyász, sulyos csapás érte a magyar agrártársadalmat: almási Balogh Elemér m. kir. titkos tanácsos, a felsőház tagja, a Hungaria Szövetkezet elnöke, augusztus 13-án reggel, agyvérzés következtében elhunyt.

Halála nemcsak a magyar szövetkezeti mozgalomra jelent sulyos veszteséget, de fájdalommal tölti el a falvak, tanyák népét is, mert *országszerte, — még pedig a történelmi Magyarországban soha el nem törölhető határain belül — hálás szívvel emlékeznek minden magyar ember, hogy Balogh Elemér Károlyi Sándor gróf munkatársaként uttoró munkát végzett a magyar agrárgondolat elismertetése, érvényrejuttatása érdekében.* Ezért a céltér áldozta fel ifjúságát, férfikorát és egész életét. Hála az uttorók lakadatlán és szívós munkájának, az eredmény áldásait már kezdi érezni az ország népe: az agrár-Magyarország sorsának intézésében kezd szóhoz jutni az ország agráralkosságán is.

Az agrárgondolat térhódításához kettős, komoly alapot Balogh Elemér teremtett. A szövetkezeti hálózat létesítésével megadta a lehetőséget ahhoz, hogy a falvak népe, a kisemberek

milliói egyesítsék erejüket, fokozatosan gazdasági önállóságra, magasabb kultúrára, szélesebb látókörre tegyenek szert és ezeknek az eszközöknek a birtokában a politikai és társadalmi életben is elfoglalhassák azt a pozíciót, amely számánál és az ósoktól örökölt erkölcsi és szellemi erők alapján megilleti a falu népét. A másik alapot a közigazgatási egyetem felállításának kiharcolásával teremtette meg Balogh Elemér. Ez a főiskola a magyar agrárfelügyelet előtt nyitotta meg a több tudás, a társadalmi és gazdasági érvényesülés lehetőségét. De ez a főiskola a szövetkezetek mellett állandó és egyre szorosabb kapcsolatot jelentett a falu és a város között, mert gyakorlati jelentőségű eszökök volt a falu életszinonájának emelésére.

Ugy a csonkaország határain belül, mint az elcsatolt területeken is a világháborút követő gazdasági válságban a gazdalkodóknak azok a szövetkezetek voltak minden erőssége, amelyekkel Balogh Elemér és társai alapították és virágoztatták fel. Ezért gyászol most a hivatalos szövetkezeti világon, az egész országra kiter-

jedő szövetkezeti vezérkaron és táboron kívül mindenki, akinek valami köze van a földhöz, vagy népéhez...

A *Falu-Gazdaszövetség*, melynek elnöki tanácstagja volt Balogh Elemér, maga is kivette részét a gyászból és sulyosan fogja nélkülözni azt az értékes közreműködést, támogatást, amelyet a falvak és falusiak érdekeinek védelméért vívott küzdelmeiben annyiszor és annyi eredménnyel vett eddig igénybe.

Életrajza

Almási Balogh Elemér 1871-ben született Budapesten. Unokája volt Balogh Pál dr.-nak, Széchenyi és Kossuth háziorvosának és Hajnik Pálnak, Magyarország 1848—49. évi rendfőminiszterének. Kossuth Lajos bizalmas barátjának és hí kísérőjének a számlizetésben.

Balogh Elemér iskolai tanulmányainak elvégzése után a Magyar Országos Központi Takarékpénztárba lépett be, de közben folytatta egyetemi tanulmányait és közigazgatási irodalmi tevékenységet is fejtett ki. Első munkája „A valuta szerepe a gazdasági válságban” 1896-ban jelent meg. Ez a munka ráterelte Károlyi Sándor grófnak, az agrártársadalom vezérének figyelmét, úgyhogy a *forrástól szövetkezetek közeponja gondolatának felmerülésekor Károlyi Sándor gróf a központ megtervezésére Balogh Elemérrel szemelte ki.* Balogh Elemér szívesen tett eleget Károlyi Sándor gróf meghívásának és a Hungaria megalapítása óta, mint az alapító első munkatársa, rövidesen pedig, mint az intézmény első vezérigazgatója végzett a szervezés nagy förtékintést igénylő munkáját. Leles és odaadó munkájának eredményeképpen épült ki a Hungaria Szövetkezet hatalmas hálózata és lett a Hungaria néhány évtized leforgása alatt jelentős intézménye a magyar gazdasági életnek. Az 5 kezdeményezésére alakult meg 1916-ban a Hungaria-ípar Rt. és 1919-ben a „Futura” Magyar Szövetkezet Központok Áruforgalmi Részvénytársasága.

Balogh Elemér 1900-ban propagandát indított a mezőgazdasági egyetem felállításáért. Ez a kitarító munkája 20 év múlva meghozta az eredményt: 1920-ban megalakult az új főiskola, amely 1925-ben — első doktori avatásakor — diszoktorrá avatta Balogh Elemérrel.

A kormányzó 1920-ban gazdasági főtanácsossá, a felsőház létesítésekor annak életfogytiglani tagjává nevezte ki, majd 1925-ban az elsőszályu magyar érdemrendet, 1937-ben pedig a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta neki. Óriási jelentőségű közéleti tevékenységért megkapta a legmagasabb kitüntéseket.

Balogh Elemér 1934-ben nyugdíjazását kérte; ekkor a Hungaria igazgatóságának elnökévé választotta.

Halálhírére a kormányzó, a miniszterelnök, a felsőház elnöke, a kormány tagjai és a magyar közélet előkelőségei részvétlétvitartot és koszorút küldtek.

A temetés

Országos részvétel mellett helyezett örök nyugalomra augusztus 16-án délután, a főváros által adományozott díszsírhelyen a magyar agrárgazdalmak nagy halottját, Balogh Elemérrel. A magyar közélet és gazdasági világ előkelőségeit Wunscher Frigyes dr., a Hungaria vezérigazgatója fogadta.

Öt órakor kezdődött a gyászszertartás, ekkorra érkeztek meg a temetésen résztvevő előkelőségek: József Ferenc királyi herceg, Kunder Antal államtitkár, a ki a kereskedelemügyi minisztérium vezetésével megbízott Imrédy Béla miniszterelnök képviselőjében jelent meg. *Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter, Telcki Mihály gróf államtitkár kíséretében* érkezett a temetésre s ott volt Erdmannsdorff német követ, Perényi Zsigmond báró és Telcki Tibor gróf koronaorv. A felsőházat *Mutschenbacher Emil* felsőházi tag, a OAIKE igazgatója képviselte. Darányi Béla miniszteri tanácsos, a Futura vezérigazgatója, *Sonssich László gróf* felsőházi tag, az OMEGE elnöke, *Tasnádi Nagy András*, a NEP elnöke, *Darányi Kálmán* v. miniszterelnök, *Marschall Ferenc* ny. földművelésügyi, Nagy Emil ny. igazságügyminiszter, *Schandl József* egyetemi tanár, *Szendy Károly* és felesége, *Wanke Gusztáv dr.*, *Düsing*

Milasa. Id. Wunscher Frigyes kormányzótanácsos, a kassa-óderbergi város ny. igazgatója, a Hungaria egész tisztikara, valamint a testvérszövetkezetek küldöttségei és még sokan mások.

Ravasz László református püspök lelkibemerkoló gyászbeszéde után *Bérbéth István* bucsuzott el a szövetkezeti élet nagy halottjától. Méltatta az elhunyt halhatatlan érdemeit, majd *Schandl Károly dr.*, a *Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége* nevében mondott bucsubeszédet az összes magyar szövetkezeti központok és intézmények, az Országos Központi Hitel- és Szövetkezeti és a központi hitelszövetkezetek zászlaját hajtva meg Balogh Elemér koporsója előtt.

— *Tisztelődtársam, —* ugymond többek között, — *de nem bucsuzdó, eljöttünk valamennyien, az egész magyar szövetkezeti mozgalom harcosai, mert az áruuzsora leküzdése, a fogyasztási szövetkezeti gondolat valóra válása nélkül a hitelszóra ellen is hiába indultak volna küzdelemben a hitelszövetkezetek. Ha volt és van a magyar szövetkezeti életben szolidaritás és harmónia, ezt jórészt neki köszönhetjük. Szerény szavát hallva a közéleti harsogás korában, kevesen tudták, hogy az ország egyik legnagyobb embere szól, aki az ezeréves határokon túl is nagy tekintélyt, dicsőséget és temérdek előnyt szerzett a magyar nemzetnek. De annál inkább szívből zárják azok a milliók, akik a trianoni határokon innen és túl impozáns életművének forrásának tömörültek,*

a legnemzetibb és legkeresztényebb örvédelembe: a falusi szövetkezetek ezreibe.

Mayer János a „Falu” Magyar Gazdaszövetségben tömörült milliárk nevében mondott mélyen megilletődött hangon gyászbeszédet.

A Magyar Gazdaszövetségből indult ki az a kezdeményező lépés — mondotta — amely megteremtette azt a szövetkezeti munkatér, amelyen Te négy évtizeden keresztül, megszakítás nélkül, bölcsességgel, szaktudással és érdemnyel működött s amelyeknek az áldását a falu milliói élvezték, élvezzék s a jövőben még fokozottabban fogják élvezni. Elhunytaddal a magyar társadalom elvesztett egy minden szempont és jóért lelkesedő, jószág igaz magyar urat, mi a legjobb barátot, a szövetkezeti tábor pedig a leglelkesebb apostolát.

Darányi Béla, a Futura képviselőjében bucsuzott a nagy közéleti férfiutól; *Lukács György* a *Revizós Liga* megbízásából mondott nagyhatalú beszédet; *Gergely István* ügyvezető igazgató pedig a Hungaria tisztviselői kara nevében vett bucsut Balogh Elemértől; a díszsírhely előtt pedig a vidéki Hungaria Szövetkezetek nevében *Vásárhelyi Pál* mondott mélyen megilletődött hangon istenhozzádot.

Egy magyar munkás tragikus szerencsétlensége

Tragikus esemény hírét közli a *Vasárnap*-pal a Neu-Vendorfban (Post Sanitz, Mecklenburg) dolgozó *Somhegyi Gusztáv* és három társa. Megírja, hogy derék tolmácsukat, a közeget *Munár Józsefet* *Julius hó 8-án, amikor munkahelyéről éppen hazaindult, a villám agyoncsújtotta.* A szerencsétlen munkástestvérünket július 11-én temették el Sanitzban. A megindító gyászünnepeken a munkásokon kívül a német munkáügyi hatóságok is képviseltették magukat.

A ravatalra koszorút helyeztek a magyar munkáscsoport két koszorúján kívül: *Hermann Jess* földbirtokos, *Paul Maock* Stadthalter, a rostoki *Arbeitsamt*, *Freilen Krahn*, *Johann Wilde*, *Karl Kubik*, *Adolf Sitter*, *Karl Müller* és *August Herzog*. A koszoruk legnagyobb részét hatalmas, horogkeresztel díszített szalag övezte.

A sírnál a magyar munkások megindult szívvel bucsuztak derék tolmácsuktól és munkatársuktól.

A kormányzói pár Németországba utazik

Imrédy Béla miniszterelnök, a honvédelmi miniszter és a külügyminiszter is résztvesz az utazáson

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója Hitler Adolf vezér és birodalmi kancellár meghívására augusztus folyamán a főméltságu asszonnyal, valamint vitéz Imrédy Béla miniszterelnökkel, Kánya Kálmán külügyminiszterrel és vitéz Rátz Jenő honvédelmi miniszterrel több napi tartózkodásra Németországba utazik.

A kormányzó ur főméltságát ezen az utazáson elkísérik Uray István, a kabinetiroda főnöke, vitéz Jány Gusztáv altábornagy, a katonai iroda főnöke, valamint a hivatalos kíséret többi tagjai.

A főméltságu asszony ez alkalommal Kielben megkezdte a német haditengerészet egy ujcirkálóját. Az utazás programjában szerepel a németbirodalmi fővárosnak, továbbá Hamburg és Nürnberg városoknak meglátogatása. Az első hivatalos fogadtatás né-

met területen, Bécsben lesz.

A kormányzói pár és a magyar kormányfőriák látogatása elé nagy várakozással tekint Németország. Országszerte nagy előkészületek folynak az ünnepes fogadtatásra. Az összes német városokat, különösen pedig azokat, amelyekben a magyar államfő és államférfiak meg fogják fordulni, pazar pompával díszítik fel;

egyedül Berlinben öt, a birodalom városában pedig 30 tonna magyar nemzetiszíni kelmét használnak fel díszítésre.

A fogadtatási ünnepségek Bécsben kezdődnek és az ünnepség fénypontja a kieli hadihajó-vizrebocsátás és keresztelése lesz, amelyen a kormányzó hitvese fogja az avatási szertartást végezni. Passau városát piros-fehérvörös neonlámpákkal világítják ki; egyezőval Németország soha nem látott pompával fogja fogadni a legelső magyar embert, méltó kifejezésül annak, a világháboruban is megpecs-

telt őszinte barátságának, amely a közvetlen szomszéddá lett két államot egymáshoz fűzi.

A német sajtó kivétel nélkül nagy melegséggel emlékezik meg Horthy Miklós közeli látogatásáról, a kormányzót, mint „népének atyját és megmentőjét” ünnepli, elismeréssel ír Magyarországot ősi és hagyományos erényeiről és ismételten a trianoni szerződés revíziója mellett foglal állást.

A kormányzói pár augusztus 22-én reggel 9 órakor érkezik meg Kielbe, ahol 9 óra 50 perckor lesz a német cirkáló vizrebocsátási ünnepsége. Augusztus 25-én délelőtt 10 órakor Berlinben katonai díszszemle lesz a kormányzó tiszteletére, este 18 óra 50 perckor pedig a berlini állami operaházban Wagner Lohengrin-jét adják elő díszelőadás keretében. A kormányzói párt augusztus 27-én este búcsuztatják ünnepies keretek között a csodásan kivilágított Passauban. Ezeket az ünnepségeket a rádió is közvetíteni fogja.

téka a mult erejének és ez a biztosítéka a nemzet jövődjének is.

Ezért szorítja meg melegen a kiállítás létrehozásán közreműködő gazdák kezét, amikor a kiállítást megnyitja. A miniszter és kísérete ezután meglátogatta a kiállítást.

A gyöngyösbokrétások kiállítása

A Szent István-napi ünnepségeknek évről-évre lelkes résztvevői és szívet-lelket gyönyörűkötöttségű szereplői voltak a gyöngyösbokrétások, Paulini Béla mester aranyos gárdája. Az idén is azok, csak most egy kissé visszaszorította őket a szentérvilágzászó fontossága, az óriási történelmi látvány, az elmélyülés, amelynek egy évezred ad keretet.

Nem baj, ők itt vannak, s velük, világlátásban, táncokban, dalokban az évszázados mult is. Sőt a legjelentősebb jelen is. Kiállítás rendeztek. Elhoztak magukkal mindent, amit szívük-lelkük színiük magyarnak tartott: szőttek, közmunkát, kőcsigót, kanecőt, falat, műtűt, himzést, festett faladát, faliszekrényt. S még sok-sok mindent. És kiállították a Nemzeti Szalonban.

S ez a kiállítás, amelyet Zsindely Ferenc dr. államtitkár nyitott meg, igazán gyönyörűsége volt a Szent István-hétket. Megnézte minden jóérzésű magyar ember. S ami fő, jóleső érzéssel szemlélte és büszkeséggel állapította meg, hogy van még Magyarországon, ami a szent király hagyományaira emlékeztet: a gyöngyösbokréták.

BELPOLITIKA

Antal István Németországban

Antal István dr. államtitkár augusztus 14-én, este személyi titkárja társaságában Berlinbe érkezett a német propagandaintézmények tanulmányozására. Antal István dr.-t ünnepiesen fogadták. A háromnapos tanulmányút befejezése után, Budapestre utazott vissza Antal István dr., aki a szentistváni ünnepek után azonos céllal Olaszországba utazik.

Többnapos minisztertanács

Megírta a Vasárnap, hogy a kormány tagjai Imrédy Béla miniszterelnök elnöklése mellett augusztus 10-én többnapos minisztertanácsra ültek össze. Az eredetileg négy naposra tervezett tanácskozás a napirendre tüzött hatalmas tárgyalási anyagra való tekintettel még a Szent István-hétre is átnyúlt. A minisztertanács tárgyalásairól, annak befejezése után adnak ki hivatalos tájékoztatást.

NAGYVILÁG

A csehszlovákiai kérdés nem jutott nyugvópontra. A mult héten a csehszlovákiai katonatisztek szövetsége kiáltványt bocsátott ki, amelyben tiltakozott mindenféle, a nemzeti-ségeknél adandó engedmény ellen és olyan hírek terjedtek el, hogy katonai diktatúrát akarnak életbeleptetni az engedmények megállítására véget. A kormány vizsgálattal indított az ügyben és ennek hullámai elüttek. Ruménia lord közben folytatta adatgyűjtést célzó tárgyalásait, amelyek alapján indítványt meg fogja tenni. — A szlovákokat és a velük testvérisen érző felvidéki magyarokat súlyos csapás érte: meghalt Hlinka András, a szlovák párt elnöke.

A spanyolországi vörösök sorozatos vereségei válságot idéztek elő; a Negrin-kormány lemondott, majd újraalakult. Ez természetesen nem változtat azon a tényen, hogy a nemzetiek diadalmasan nyomulnak előre.

Olaszország és Franciaország között vízumháború tört ki. A vitás kérdések elintézésére a tárgyalások megindultak.

41.000 pengőt osztanak ki magyar anyák között

A Magyar Anyák Nemzetvédő Bizottsága augusztus 17-én tartotta meg nagy, díjkiosztó díszközgyűlését, a magyar közelet és társadalom számos kiválóságának jelenlétében.

A díszülésen vitéz Imrédy Béláné, a miniszterelnök felesége elnökölt és meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket. Beszédét így fejezte be:

— Higgyenek és bízzanak az anyák, a sokgyermekes családok a boldogabb és jobb jövőben. Bizalommal higgyék azt, hogy

a kormány és mindazok, akiknek ez a feladatuk, munkálkodnak, hogy megkönnyítsék életét, ki-sebbsétek gondját azoknak, akiknek otthonában virul az utánpótlás — a gyermekakcagástól és gyermekirásítól üres otthonok helyett is.

Azoknak az anyáknak az ünnepén, akik a legtöbb gyermeket adták nemzetünknek, azt kívánom, érjék meg örömeik annak, hogy tisztultabb és erősebb lelkületű embereket tudnak nevelni, akiknek lelkében fényesen világít az isteni szikra.

A lelkes tapsal fogadott beszéd után Dobrovits Sándor miniszteri tanácsos tolmácsolta a miniszterelnök és a kormány meleg üdvözlését a sokgyermekes anyáknak.

— Minden sokgyermekes anya — ugymond — önfeláldozó hőse a nemzetnek, akit

joggal illet meg nemcsak a pusztá erkölcsi elismerés, hanem az állam és társadalom részéről a lehető legmesszebbmenő támogatás is.

A kormány ezzel a szellemmel igyekszik telíteni a hozandó összes jogszabályokat.

Schuder Dezső alpolgármester köszöntötte végül a magyar anyák biztosságának fővédőjét: vitéz nagybányai Horthy Miklósét, védőjét: Anna Liványi hercegnőjét és országos el-

nökét: vitéz Imrédy Bélánét. Szederkényi Anna számolt be ezután a bizottság utolsó évi munkaterjedelméről. Jelentette, hogy

az idén országszerte mintegy kétezer anyá részéről jutalom-

akik közt összesen körülbelül 41.000

pengőt osztanak szét.

Hasonló ünnepség egyidejűleg a főváros több helyén és kétszáz magyar községben, illetve vidéki városban folyik.

A megyeházán megtartott szép ünnepség a jutalmak kiosztásával fejeződött be

A magyar munkások a Nemzeti Repülőalaperi

Ismételten megállapítottuk már, hogy a Németországban dolgozó magyar munkástestvéreiktől érkező levelek bizonyosságai annak, hogy mennyi aggodó érdeklődéssel kísérik derék testvéreink és honfitársaink az itthoni eseményeket és milyen olt-hatatlan lelkes szeretettel tölti el őket néhány hónapra elhagyott hazájuk iránt.

Ez az emelkedett szellem méltó formában csendül ki az Emilienhofban (Post Neutreiben, Oderbruch, Brandenburg) dolgozó Lőrinc István leveléből. Így ír a derék magyar ember:

— Mi is boldogan és lelkesedéssel járulnánk hozzá egy-egy márkával Horthy Miklós kormányzó ur nemzeti repülőalapjához, csak annyira szét vagyunk szórva, hogy egymás között nem tudjuk megbeszélni és megszervezni a dolgot. Eppen ezért arra kérjük a Vasárnapot,

hogy a lapban hívja fel a Németországban dolgozó magyar munkástestvéreket a nemes Alaphoz való hozzájárulásra. Bizonyos vagyok benne, hogy örömmel és igaz szívvel adna mindenki és a sokezer ember meg sem érzett adományai szép összeget tennének ki...

Mi is ugye érezzük, hogy a derék Lőrinc István szép kezdeményezése nem lesz eredménytelen, nemcsak anyanyelvben, hanem a Nemzeti Repülő Alap tekintélyes összeggel fog gyarapodni adományai révén, hanem annyiban sem, hogy

annak az országnak, amelynek ilyen lelkes derék emberek meg a legegyszerűbb sorban lévő fiai is, elpusztulnia nem lehet...

Ime, Szent István évében a Szent Jób ilyen nemes gesztusokra lendíti a becsületes munkában megkérgesedett kezeket...

A magyar föld a nemzet jövőjének biztosítéka

Megnyit a székesfehérvári mezőgazdasági kiállítás

Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter augusztus 17-én délelőtt nyitotta meg a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület által rendezett hazaművelési bemutatót és mezőgazdasági kiállítást Székesfehérvárott, a város fedett sportcsarnokának helyiségében. A kiállításon megjelentek a városi és megyei birtokosok, valamint a gazdák igen nagy számban.

A miniszter Teleki Mihály gróf államtitkár, Széchenyi Viktor gróf főispán, Havranek József alispán és Csütő G. Emil kíséretében érkezett a kiállítás helyiségébe, ahol Eszterházy László gróf üdvözölte és felkérte a kiállítás megnyitására.

— Amikor a magyar gazda kiállít-

tást rendez, — mondotta megnyitó beszédében Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter — onnaga tart szemlét saját és gazdátársai munkája felett. Levonja a tanulságot, példát lát és példát mutat. Összehasonlított tesz saját és gazdátársai termelőképességét és elöbrevizsi a gazdálkodás kulturáját. A magyar gazdaközösség iránti megbecsülést magával hozta a miniszteri székbe, hiszen maga is gazda és tradíciókon alapuló tisztelője a gazda munkájának. A gazdasági munka eredménye mindig a munka minőségétől függ. Ezt bizonyítja a székesfehérvári kiállítás is.

A magyar föld volt a biztosíté-

Minden hangszer
legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolható a hirneves

Reményi Mihály
hangszertelepen, Budapest, VI., 15, Király-utca 58-60.
Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

„Időszerű feladatok“

A magyar szövetkezeti mozgalom kitűnő lapjában, a *Magyar Szövetkezők* című lapban ezen a címen megjelent legutóbbi vezércikk többek között a következő megállapításokat teszi, körvonalazza a hitelszövetkezetek és a hitelszövetkezeti vezetők feladatait:

— Az eddigi jelentések szerint a magyar föld az idén bőséges termésrel jutalmazza a gazda fáradozásait és küzdelmeit. Buzában és rozsban egyaránt szép termésre van kilátásunk s így a belföldi szükséglet kielégítése mellett jelentős mennyiségeket szállíthatunk majd külföldre is. Igen öröndetes és kedvező a kormányzatunk szomponálójából, hogy a kormány cselekvés és előrelátó gazdasági politikája révén már most biztosítottak középcsaládunk legfőbb terményeinek igen szükséges árán való elhelyezését a külföldi piaconok...

— Nyilvánvaló tehát, hogy a magyar gazdatiszadsalom jogosult bizakodással tekint a legközelebbi gazdasági év alakulására. Az ország egyes vidékeiről eltekintve, ahol különösen a gyümölcsösökben okozott jelentősebb árárokat a hideg tavaszi időjárás, arra számíthatunk, hogy gazdánk nagy része a termények értékesítéséből számottevő jövedelmhez jut. Ez természetesen kedvező kihatással lesz a magyar falvak egész gazdasági helyzetére és pénzügyi viszonyaira is, hiszen ezeken a házakon igazán nem kell hangsúlyozni, hogy

a gazdatiszadsalom mindenkor helyzete döntően befolyásolja a falu többi társadalmi rétegének: a mezőgazdasági munkásoknak, a falusi kisiparosoknak, a kereskedőknek, a falusi intelligenciának, sőt végső eredményben az ország összes társadalmi rétegének és gazdasági tényezőinek életlehetőségét és boldogulását.

Ezek a kedvező kilátások azonban nagyon fontos feladatokat rónak a falu legfontosabb pénzügyi szervezeteire: a hitelszövetkezetekre is. A hitelszövetkezeti vezetőknek gondoskodniuk kell arról, hogy a rokonság megelégedő pénzforgalom a lehetőségek képest minél nagyobb mértékben a hitelszövetkezetek felé irányuljon. Gondot kell fordítani arra elsősorban, hogy a hitelszövetkezetek gazdasági és pénzügyi értékesítéséből befolyó jövedelmekből kölcsöntörlesztési és kamatfizetési kötelezettségeiknek eleget tegyenek. Ezekre a pénzekre nagy szüksé-

gük van a hitelszövetkezeteknek, mert

ezek a visszaáramló tőkék teszik lehetővé új kölcsönök folyósítását, új és jogosult hitel igények kielégítését.

Az önkormányzati kölcsönök, a tulságosan felszaporodott hátralekötött nemcsak az adósokra nézve jelentenek súlyos terhet, de igen nehéz helyzetbe hozzák a hitelszövetkezeteket is.

— A gondos és lelkiismeretes hitelszövetkezeti vezetők azonban nem fedezkedhetnek meg arról sem, hogy ez az időszerű a legalkalmasabb a hitelszövetkezeti sajtóval, azaz az üzletirésztöke és a betétállomány gyarapítására. Ezt az időt kell tehát felhasználni arra, hogy a hitelszövetkezetek rendelkezésére álló tőkéket növeljék s ezáltal a szövetkezetek teljesítőképességét fokozzák.

Meggyőződésünk szerint a falusi hitelszövetkezetek kitűnő és kipróbált vezetőgárdája a tőle megszokott lelkesedéssel apostolkodik majd továbbra is a gazdaközönség körében a szövetkezeti eszmének gyakorlati megvalósítása érdekében.

A termés betakarítása és a szüret lebonyolítása utáni gazdasági helyzet azonban elsősorban a gazdaközönségre ró „időszerű feladatokat”. A gazdaközönségnek az elmúlt gonderhes esztendő tapasztalatai nyomán, ráemlékezve arra, hogy

a gazdasági válság megpróbáltatásos éveiben szinte kizárólag a saját, szövetkezetekbe tömörített erejére támaszkodhatott, a hitelszövetkezeti vezetők rábeszélését, felhívását be sem várva, kell odaállania a hatalmas szövetkezeti táborba.

Betéteivel, üzletirészejegyzéseivel vértessze fel ki-ki magát a jövő gazdasági év küzdelmeire. Ezzel megkönnyíti a szövetkezeti vezetők munkáját, de megkönnyíti saját magának is, a szövetkezeteknek is a dolgát: az előre nem látható baj idején mindig számíthat a szövetkezetekre az, aki nem hátrál meg a fenti „Időszerű feladat” megvalósítása elől, a szövetkezet pedig célkitűzéseinek és hivatásának megfelelően mindenkor és gyorsan segítségére lehet a redszorulóknak.

Népszerűsítik a műtrágyázást

1200 műtrágyázási mintatelepet állítanak fel

A falajerő műtrágyázás utján való pótlásának nagy jelentőségére való tekintettel a műtrágyázásnak hathatósabb népszerűsítése és ezáltal a mezőgazdasági termelés mennyiségi és minőségilegi emelése érdekében a földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy az idén ősszel kisgazdák részére

minden vármegyében műtrágyázási mintatelepet állít fel. Az ország területén 400 községben három-három, összesen tehát 1200 telepet létesítenek.

A gazdasági felügyelőségek választják ki a községeket és a községben azokat a kisgazdákat, akiknek földjén ilyen bumatatótelep felállítása a kitűzött cél érdekében a leg-

megfelelőbbnek látszik. Ötven kataszteri holdon aluli szántóföldi területen gazdálkodó megbízható, kellő mezőgazdasági szakismerettel rendelkező kisgazdák jöhetnek tekintetbe. A bumatatótelepek céljaira a gyárak szuperfoszfátot, Pétisót és kálisót díjtalanul bocsátanak rendelkezésre, sőt a vasuti szállítási költséget is elváltatták.

Egy-egy község területén létesítendő három telep közül két-től ötsz kalásztot, egyen pedig tavaszi kalásztot vetnek el.

Egy-egy telepet öt parcellára osztanak, amelyből egy műtrágyázatlan marad, egyet szuperfoszfáttal, egyet Pétisóval és 40 százalékos kálisóval trágyáznak meg.

A kutyák kényszeroltása kiirtja a veszettséget

Köztudomású, hogy a veszettség évenként a jószágállományban rengeteg kárt és számos embernek borzalmas kínok közti halálát okozta mindaddig, amíg az emberiség egyik nagy jötevője, Pasteur, a francia tudós fel nem találta a veszettség elleni oltást. A megmárt állatok kiirtása, a megmárt emberek beoltása azonban sajnos, nem nyújt tökéletes védelmet és bizony a statisztikai adatok tanúsága szerint

1920—1933 között, az oltások ellenére is 35 ember halt meg veszett állat marása következtében.

Kétségtelen, hogy ez a szám elenyészően kicsiny a korábbi évek adataihoz mérten, mert 1890—1895. években, tehát öt esztendő alatt 238 volt a veszettség következtében történt halálosok száma. Igaz, hogy ezek közül csak 59-en kaptak idejében oltást, 45-en megkésztetnek, míg 134-en egyáltalán nem, mégis lényeges volt a javulás.

1935-ben Budapesten életbelépett a rendelkezés, amelyek értelmében a fővárosban és környékén lévő minden kutyát be kell oltatni veszettség ellen. 1936-ban ezt a rendelkezést az egész Dunántúlra, 1937-ben pedig Pest vármegyére és Bács-bodrog vármegyére is kiterjesztették.

Ezzel az intézkedéssel megkezdődött a veszettség végleges és teljes kiirtása.

Budapesten ugyanis több, mint egy esztendeje egyáltalán nem fordult elő veszettség, a Dunántúl pedig csak a határon áthúrtolt esetek fordultak elő,

míg azokban a megyékben, ahol az oltásokat rendszeresítették, nem fordultak elő megbetegedések úgy, hogy a Pasteur Intézet forgalma is erősen megcsappant. Értelmezésünk szerint a kényszeroltások rendszerét kiterjesztik az ország egész területére úgy, hogy hamarosan Magyarországon csak a legtrikább esetekben fog ez a borzalmas megbetegedés előfordulni.

Az árkormánybiztos ellenőrzi a marhahus áralakulását

Mint ismeretes, a Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara mellett működő *Gazda Beszervező és Értékesítő Csoport* a Földművelésügyi Miniszterhez intézett felterjesztésében kimutatta, hogy az előmarha áresését a marhahuspiacra nem követi nyomon az árak megfelelő mérséklése.

A Kamarát most értesítette a földművelésügyi miniszter, hogy a beadványt mellékleteivel együtt áttette az ellenőrzés országos kormánybiztosához.

Leszögezi még a földművelésügyi miniszter, hogy a husarak megfelelő alakítását a földművelésügyi tárca és az

egész agrártársadalom érkei szempontjából nagyjelentőségűnek tartja s ezért felkéri az árkormánybiztos, hogy a marhahus áralakulásával kapcsolatos számítások eredményéről annakidején tájékoztassa a földművelésügyi kormányzatot.

Az agrártársadalom és a fogyasztókönzéség örömmel és meglelégedéssel veszi tudomásul, hogy a legilletékebb tényezőek nagy súlyt helyeznek a gazdasági és szociális szempontból egyaránt nagyfontosságú marhahus-áralakulás kérdéseinek közmelegnyugvást keltő tisztázására.

Nemesített növényfajták katalógusa

Az őszi vetésű növények előtt kívánatos, hogy gazdáink tudják, hogy milyen magyar nemesített növényfajták állanak rendelkezésre. Ezt ismerheti az Országos m. kir. Növénynevelési Intézet kiadásában megjelenő „Nemesített növényfajták katalógusa az 1938. évről”, amely említett Intézetből (Magyaróvár) díjmentesen beszerezhető.

A mátészalkai háztartási vándortanfolyam vizsgálja. A 2. számú m. kir. Háztartási Gazdasági Vándortanfolyam és Háztartási (Gazdasági) Szaktanácsadó Állomás záróvizsgálja Mátészalkán szép sikerrel folyt le. A vizsga-elnök Streiber Aladár alispán volt. A vizsgán a község vezetőségén kívül jelen volt a község és a környék minden jelentős és haladni kész gazdája. A vizsga után megnyitott

kiállítás anyaga — különféle téztafelék — bizonyította, hogy a leányok megtanulták, hogy lehet kevés pénzrel értékes és ízletes dolgokat készíteni. A kézművők és fehéremetiek szintén a növendékek szorgalmáról tettek tanúságot. A tanfolyam Kaposváron folytatja munkáját.

A gazdasági cselédek agkori nyugellátása. Békés vármegye közgazdasági bizottsága vitte Ricsóy Ullarik Béla dr. főispán elnöklésével ülést tartott. Az ülésen Papp Zsigmond bizottsági tag javaslatára válaszul, a főispán kijelentette, hogy a kormányzatnak előterjesztést tesz abban az irányban, hogy az agkori nyugellátásnál az egy helyütt állandóan küszköző dolgozó gazdasági cselédek a helyüket gyakran változtató munkásokkal szemben kedvezményezett elbánásban részesüljenek.

Mit lehet levonni a buza árából

A gazdaközönség tájékoztatására közöljük, hogy a buza átvételi árából — (a nyugati határállomáson, a dunai, vagy tiszai hajóberakálomásokra, 15 tonna vasuti kocsi, illetve uszályba az eladó költségén berakott, 2 százalékos keverékkel többet nem tartalmazó, 80 kg-os buza mm-ként 20 P 75 fillér.) — a következő tonnások eszköszölhetők:

Amennyiben a buza eladáshelye nem a nyugati határállomás, illetve dunai, vagy tiszai rakodállomás, az eladás helyéhez legközelebb eső állomás felmerülő vasuti, illetve hajófuvar költség, a feladóállomáson felmerülő mérlegdíj és kövezetám, valamint a hajóberakálási költség vonható le, azonban

sehol sem lehet a feladóállomáson uszályba, vagy vasuti kocsiha rakott buza ára mm-ként 19.25 pengőnél alacsonyabb.

Amennyiben a buza fajsúlya nem éri el a 80 kilogrammot, úgy a kereskedő a következő levonást teheti: 79 és fél kg-nál 11 fillér, 79 kg-nál 21 fillér, 78 és fél kg-nál 32 fillér, 78 kg-nál 53 fillér, 77 és fél kg-nál 74 fillér, 77 kg-nál 104 fillér. A 2 százaléknál nagyobb keverékesség esetén a levonást illetően a törzsei szakértőbizottság dönt.

Felhívás a gazdákhöz!

A földművelésügyi miniszter felhívja minden gazdát, hogy amennyiben a felkínált buzákat bármilyen kereskedő a fenti feltételektől eltérően venné át, ezt megfelelő intézkedések megtétele céljából

haladéktalanul jelentse be a földművelésügyi minisztérium

V/a ügyosztályának (Értékesítési ügyosztály), vagy a Külkereskedelmi Hivatalnak.

Nyomatékosan felhívja a Futura a gazdaközönség figyelmét arra, hogy rendkívül zavarja a buza átvételi árát, az, hogy a gazdák egyszerre kínálják fel egész feleslegüket eladásra. Miután az idej rendkívül buzafeleslegünk ilyen rövid idő alatt történő elszállítására közlekedési eszközök sem állanak elegendő mértékben rendelkezésre, ezután is

felkérjük a gazdaközönséget, hogy saját és gazdársaik érdekében is eladásait ne egyszerre, hanem folyamatosan végezzék.

Szabályozzák a házigalambok tartását

A Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara előterjesztéssel élt a Földművelésügyi Minisztériumhoz, hogy mivel a házigalambok ott, ahol eladás céljára vagy malom hulladékok értékesítésre végezt nyagban tenyésztettek és valóban azoknak az agrárisegszteciáknak, akik nem géppel, hanem kézzel vetnek, súlyos károkat okoznak, a károkat megakadályozására szükségesnek látszó intézkedések megtétecsenek.

A. M. Kir. Földművelésügyi Miniszter most értesítette a Mezőgazdasági Kamarát, hogy az előterjesztésében foglalt kérdéseket a különböző szempontok figyelembevételével az előkészítés alatt álló új vadászati törvényben és a házigalambok tartásának szabályozására kiadni tervezett rendelet keretében kívánja rendezni.

Augusztus

21 VASÁRNAP

St. Franc. Sámuel

22 HÉTFŐ

Timót, Menyhért

23 KEDD

Ben. Fülöp, Farbes.

24 SZERDA

Bertalan

25 CSÜTÖRTÖK

Lajos

26 PÉNTEK

Zefirin p., Izsó

27 SZOMBAT

Kalazanti J., Gebhárd

A nappal tartama aug. 27-én: 13 óra 42 perc, a hét folyamán 21 perccel fogy. A hold fényváltozása: Újhold aug. 25-én.

Hlatky Endre kormányfőtanácsos. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Hlatky Endre dr., a Magyar Telefonhíradó és Rádió Rt. igazgatójának a magyar rádióközvetítés fejlesztése által szerzett érdemei elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

A somlói tárgysorsjáték húzásának eredménye. A Somlón felállított Szent István király kilátótorony javára rendezett tárgysorsjáték sorsjegyeinek folyó évi augusztus hó 1-én Devecseren a községében, királyi közjegyző közbejötté mellett, a hatóság képviselőjének jelenlétében megtartott sorshúzáson a következő sorsjegyszámok húztak ki: 904, 225, 564, 587, 625, 294, 987, 234, 1507, 67, 1290, 1107, 1025, 1887, 806, 1547, 1618, 739, 1060, 1889, 1425, 1754, 912, 1935. A nyereménytárgyak a fenti számú sorsjegyek beszoállítására ellenében folyó évi november hó 15-ig vehetők át a Devecseri római káth. plébániakápolnában. Az el nem adott sorsjegyekre esett nyereménytárgyak sorsa fűlött a somlói nagybizottság határozatára.

Forgalomban a Szent István-ötpengősök. A Szent István király emlékére 5 pengős ezüstérmék veréséről szóló 1938. IX. tc. alapján vert 5 pengős ezüstérméket a Magyar Nemzeti Bank budapesti főintézete és vidéki fiókjai útján augusztus 12-én forgalomba bocsátotta. Az érme egyik lapján Szent István arcképe van. E lap felirata: „Szent István, 909—1038”. Az arckép alsó szélén a tervezőművész neve: Berán L. van feltüntetve. Az érme másik lapján a magyar címer, a Szent Koronával, a koronázási karddal és a királyi jogarral van elhelyezve. E lap körirata: „Magyar királyság”. Ezen a lapon van az értékelés, a verési évszám és a m. kir. állami pénzverő jelzése. Az érme átmérője 36 milliméter, súlya 25 gramm.

Halálos baleset okozott a fellobbant cséplőgépmotor. Augusztus 12-én, délelőtt Pusztaszentandráson, Homi Márton föld-birtokos tanyáján eddig ismeretlen okból fellobbant egy cséplőgépmotor. Brezenotzi Béla 34 éves gépész a szilánkok olyan súlyosan megsebesítettek, hogy kórházba szállítás közben meghalt.

Harc az ormánysági egyke ellen. A kormányzó hitvesének fővédnöksége alatt álló Magyar Csaldévedelmi Szövetség nagybörszabású akcióit indította az Ormányságban pusztító egyke kiküszöbölése érdekében. Az Ormányság az ország egyik legegészségesebb vidéke és jómódu, szintiszta magyar nép lakja, amely az egyke révén pusztulásnak indult. A Magyar Csaldévedelmi Szövetség most öt utjonnan kiképezett tífelárt küldött ki Ormányságba, akik eddig már negyvenkét faluban szereztek meg a helyi csaldévedelmi bizottságot.

A magyar újságírás hősi halottainak temetése

Lapunk multheti számában hirt adunk arról az egész országot megrendítő szerencsétlenségről, amely a Budapesten rendezett nemzetközi repülőpiknik résztvevőit Debrecembe kísérő újságírókat érte Hajduszoboszló határában, amikor repülőgépen a főváros felé tartottak. A lezuhant gépek mind a tizenkét utasa szörnyen halt. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget motorhiba okozta.

A 12 halottat, akik között 7 hirlapíró volt, Debrecenbe szállították, onnan pedig augusztus 18-án, a temetés napján Budapesten.

A halálos repülés halottait a kereskedelmi kormány temettette el a főváros által adományozott díszsírhelyekre.

A megható végtisztelegre tizezrek zárandokoltak a temetőbe. Három óra előtt már olyan nagy tömegek áramlottak a temetés színhelye felé, hogy a rendőrség lezáratta a kapukat és csak meghívóval lehetett bejutni a temetőbe.

A kopsorsókat koszorúerdő borította. Középen, a szöszék előtt a kormányé, előtte az egyiptomi királynéé.

Sűrű fekete felhők az égbolton, amikor a „Circum dederunt” komor gyászhangjai hangzanak. Mészáros

János érseki helynök szenteli be a katolikus halottak maradványait.

— Az eszmék útján jártak itt a földön, — mondja imájában — az igazságot keresték, a szebb és jobb életet hirdették. Áraszd, Uram, szent lelkeket a magyar írókra és újságírókra, hogy mindig az igazságot és erkölcsi jót keressék, hirdessék és terjesszék.

A megható ima után a református és evangélikus halottaktól búcsuznak el lelkeszeik. Aztán Antal István államtitkár lép a szószékre s búcsuzik a kormány nevében:

— Az életünket nemcsak nekünk adta a Teremtő, — mondotta az államtitkár — de a köznevelés és a köz java csak küzdelemmel és önfeláldozással vehető előre: küzdelemmel az életben és önfeláldozással a halálban. Ezt példázzák a kopsorsók mgihent lakói előttünk.

A Magyar Újságírók Egyesülete nevében Tóth László dr. elnök, a Magyar Aero Szövetség megbízásából vitéz Horthy István elnök mondott búcsuztatót.

Sötétedett már, amikor a kopsorsókat sirba helyezték az Operaház énekkarának gyászadala mellett. A díszőrséget teljesítő újságírók és pilóták utolsó Istenhözadót intettek bajtársaiknak. Az új sorsókat virághalom borította el...

Járasi egészségház lesz a tóvárosi községé. Folyó hó 6-án, délután 4 órakor Tóváros község képviselő-testülete a kiküldött bizottság véleményezése alapján úgy határozott, hogy a tóvárosi egészségháza épületét járasi egészségház céljaira engedi át, minthogy ezen intézményre feltétlenül szükség van és minthogy a közönségnek ez a megoldás nem kerül külön megterhelésbe (az átalakítás és fenntartás költségeit a belügyminisztérium magára vállalta).

Megölte a bánát, mert felesége meghalt. Gyöngyösön két nappal ezelőtt meghalt Tóth Mihály községmest szőlőbirtokos 79 éves felesége. Egy nappal a temetés után a 80 éves öreg férje felesége utáni bánatában meghalt. A tragikus sorsu házaspár halála mély részvényt kellett.

Az utszéli árokban halt meg, pedig 70.000 lei volt a zsebében. Augusztus 10-én Szatmár mellett az utszéli árokban holtan találták Palánki József szatmári koldust. Megállapítást nyert, hogy a koldus valóságosan éhenhalt az állandó éhezés következtében. Amikor ruháit átkutatták, zsebében hetven ezer lei készpénzt és egy értékes órát találtak. A hatóságok most keresik a takarékos koldus törvényszerű okköreit, mert Palánki Józsefnek köztudomás szerint nem volt Szatmáron rokonsága.

Hetvennégy család kapott házhelyet és földet a jászárokszállási telepítés során. Jászárokszállás községben a földművelésügyi minisztérium telepítési céljára megvásárolta a Pethes-féle birtokot, amelyből a nincstelenek között e héten osztották szét a földet. Hetvennégy család kapott házhelyet és 200—300 négyszögöl terjedelemben és 800 ölet konyhakert számára. A vételárát 35 év alatt törlesztik részletekben.

Moszkvában nincs már templom. A Szovjet vallásellenes rohama most már elérte az utolsó, még meglévő moszkvai templom bezárását is. Ez a templom a német Péter Pál templom, melyet legutóbb a templomba igyekvő hívek zárva találtak. A templom előtt a GPU tehergépkocsijai állottak s azokra éppen felrakták a templom berendezési tárgyait.

Óda-vissza utazhat ingyen Szent Istvánkor, a vásárlásnál megkalkarított pénzen. Lapunk mai számában található „Szóvel- és Teatrítató”, Budapest, Király-u. 32. (csak az udvarban) hirdetését olvassa el, ahol 3 méter 140 cm széles kitűnő minőségű divatos férfijelöltőszövet, fekete vagy sötétkék, hozzávalóval együtt 29.88 P. 3 méter ingezsír vagy ágyneműkanavász, vagy kitűnő pamutvászon, vagy angin, vagy kékfestő 1.98 P. 3 méter színes filzöngyke, vagy teniszlanc, vagy sílfon 1.47 P. Okvetlenül rendeljen, vagy személyesen vásároljon: Király-u. 32., csak az udvarban.

KŐBE KELLENE VÉSNII...

„Nem tudok különbséget tenni a nemzet tagjai és a honvédek tagjai között. A nemzet minden egyes tagja akár fegyvert visel, akár az íróasztal mellett, vagy a műhelyben dolgozik, egyformán ki van téve a háborús veszedelmeknek. Az mondhatni tehát, hogy a honvédség ma a nemzet és megfordítva: a nemzet maga a honvédség.”

(Részlet Rátz Jenő honvédelmi miniszter legutóbb elhangzott beszédéből.)

Négy kisfiu egyszerre fulladt a Körösbe. Megrendítő szerencsétlenség történt augusztus 12-én, amikor négy kisfiu fürdés közben belefúllt a Körösbe. Nagy János, Nagy Béla, Kovács János és Szabó Péter 10—12 éves korösszakú fiúk fürdtek a Körösben. Fogócskát játszottak és vidáman hancurozva, többször a víz alá buktak. A játék egyszerre drámai jellegű lett, Nagy János örvénybe került és elmerült. Bátyja, a 12 éves Nagy Béla volt a „fogó”, azt hitte, hogy előle bujt a víz alá. Utána uszott, de az örvény őt is lehuzta a víz alá. Két társuk, Kovács János és Szabó Péter még mindig azt hitték, hogy minden csak játékból történik, a veszélyes helyre usztak és néhány másodperc alatt ők is belefúlladtak a vízbe.

Részt a buzásák, összezúzta a mellkasát. Gyurovski András 23 éves csorvái munkás Ambrus János orosházi gépész gépjénél dolgozott. Zsákhordás közben egy téll buzásákokat a vállára ejtettek munkástársai. A súlyos zsák a szerencsétlen munkás mellkasát összezúzta.

Halálra csesbített egy vadórt a véletlenül elsült puská. A magyar-gencsi erdőben Nagy Gyula egyházaskezői és Szóka József magyargencsi vadórök portyázó körútjukon össetalálkoztak és egy darabig együtt folytatták utjukat. Utközben Nagy Gyula vállán eddig még nem alapított módon elsült a vadászfegyver és a sörétek Szóka József fejébe frúrdtak, úgy, hogy azt valóságban szétrombolták. A szerencsétlen ember a helyszínen meghalt. Nagy Gyula az eset után azonnal a csendőrségre ment, ahol gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén őrizetbe vették.

Szerbiában leszalt a cigány-menyasszonyok ára. A szerbiai Kraljevóban a régi görög baptár szerinti nyári Jánosnapon tartják minden évben a cigány-menyasszonyok vásárát. Szírialsman sikerült az idei vásár. Hiral a vásárok nyelvéen fejeztek ki magukat, erre a vásárra meglehetősen nagy volt ugyan a „felhajtas”, mégis csak három leány talált „gazdára”, de ezeknek is nagyon leérték az árát. A legkezebbiket 320 dinárért, körülbelül 32 pengőért, a másik kettőt pedig 200, illetve 180 dinárért, tehát 20 és 18 pengőért vették meg...

Százezer csomó gabona pusztult el egy nagykörös tűzben. Szecslecsy István nagykörös gazdálkodó tanyáján pár nap előtt kezdődtek meg a cséplési munkálatok, úgy, hogy már több mint százezer csomó gabona volt hatalmas kazlakban felrakározva. Augusztus 11-én délután a cséplőgép gépezése észrevette, hogy a motorból szikrák vágnak ki és meggyújtották a körülötte lévő szálmakazlat. A láng pillanatok alatt elharapódzott és átterjedt mind a kilenc kazalra, úgy, hogy az óltási munkálatok ellenére teljesen elégték. A kar több mint tízezer pengő, ami biztosítás hiányában nem térül meg.

Véres kocsmai verekedés. Abasár hevesmegyei község vendéglőjében rendezett táncmulatságon szóváltás támadt Petes György és Dér József legények között. Petes szóadásivel fejbesújtotta Dért, aki eszméletlenül összeesett. A fellobbant üveg szilánkjai súlyosan megsebesítettek két leányt. Petes ezenkívül összeeszküldte és életveszélyesen megsebesítette Dér Józsefet. Amikor a csendőrbök őrizetbe vették, szóváltás támadt a két legény édesanyja között. A szóváltás verekedésé fajult és mind a két asszony megsebesült. Csendőrbök választották szét őket.

ADÁS-VÉTEL

Gazdasági cselekedt évi szolgálatra, bentkosztra szeptember elsejére fel-fogadok, aki az összes gazdasági munkát végezni tudja és lovakkal banni tud. Évi fizetés megegyezés szerint. Cím: Nagyvendégút, Aka, Veszprémmegye.

Rövid történet

A HAMIS PÉNZ

Fordította: VECSEY LEO

A tompafényű, elegáns mulató megnitt sarkában egy kis asztal mellett egyedül maradt a dereseő fejű Robert Pautinand. Felesége, a kacér, szép Yvette, az unott arcu előtáncos karjában, szorosan hozzám-simulva, ott tangózott a parketten.

Akkor Timoleon, a keserűszájú újságíró lépett az asztalához:

— Hatvan soura lenne szüksé-gem, Róbert! — mormogta letompí-tott, de határozott, ellentmondást nem tűrő hangon.

— Parancsolj! — mosolygott sze-liden Pautinand. — De egyfrankos a legkisebb pénzem.

— Visszaadok! — jelentette ki meg határozottabban az öreg. — Itt van.

Ezzel egy gyanusan kopott, elmo-sódott rajzu negyven sous pénzdara-bot halászott elő valamelyik zsebe rejtekéből. Róbert Pautinand a teny-nyerébe fogta a pénzt és oszecsukta az ujjait.

— Új le öreg egy kicsit! — mon-dotta nagyon szelid hangon.

Timoleon kelletlenül helyet foglalt az asztal mellett és elfordította a fejét. Jó ideig hallgattak így, aztán a szürkefejú, rokkant újságíró fel-gyült, gyűlölködő tekintettel jötevé-jéhez fordult:

— Vak vagy te, Pautinand? Nem látod, hogy a feleséged... most is, ott a parketten.

Robert lehajította fejét és lassan szétnyitotta az ujjait. A tenyérben ott volt a megkopott, piszkos pénz-darab.

— Negyven sou! — mondotta az-tán, inkább magának. — Egy régi, régi emlék jut eszembe erről... Tu-dod, a nagyapám. Oktava Pautinand nagyon gazdag ember volt. Minden hónap első vasárnapján meglátogat-tuk hármán, az unokái... ilyenkor nagyszerű uszonna várt minket, meg mindenféle ajándék, édesség, játékszer. Pénzt azonban sohasem kap-tunk tőle. Csak egyszer... a halála előtt való utolsó születésnapján! Mindegyikünk egy-egy ilyen pénz-darabot kapott... negyven sou-t. De nekünk, gyerekeknek, akkor az is óriási pénz volt... Egész uton hazafelémenet azon tanakodtunk, mit csináljunk vele. Marcel, a bátyám, cigarettát akart mindenáron; be is ment egy dohányboltba és ha-ragosan, felháborodott arccal tért vissza hozzánk:

— A pénz hamis! No, mit szóltok a nagypapátokhoz? Olomból van, sokkal nehezebb, mint az igazi és a be-tük, számok is elmosódnak rajta... Mutassátok, a tiétek is hamis.

— Marcel megbotránkozásos olyan nagy volt, hogy a szüleinknek is el-mesélte és apánkat annyira bántotta a dolog, hogy a legközelebbi vasár-nap ő is eljött velünk a nagypapá-hoz.

— Véletlenül! Olompénzt adtál ezeknek a kölyköknek — mondtat-ta. — Nagyon el vannak keseredve a tacsók.

— Nem volt véletlen — ingatta fejét böles mosollyal a nagypapa. — Ki akartam próbálni ezeket a kis legényeket... Látod, fiam, én sze-retném tudni, ki mire viszi az élet-ben... most már tudom! Marcel szint vallott... hiszen tőle tudjátok a dolgot. Gaston kiadta a pénzt a mézárósnál... Marcelből katonát csinálj, Gaston diplomata legyen... Ezzel a harmadik fiuval — most fe-lém fordult Oktave nagypapa és én mélyen elpirultam — nem tudom mihez kezdünk... Ez megőrizte a

hamis pénzt és úgy dédelgeti és félti, mintha értékesebb lenne a va-lódinál. Miért tetted ezt, fiam?

— Hol pirulva, hol szápadtan, dadogva megpróbáltam magyarázni, hogy én annyi gyönyörűséget akartam vásárolni a negyven souért... ha megvettem volna valóban, most már csömöröm lenne tőle, így meg meg-maradt nekem szép álmoknak min-den... — Azon túl a haláláig én voltam a kedvenc. Pár hét múlva meghalt. Marcel ma tábornok, Gaston amerikai nagykövet, híres ember, én pe-dig...

A tánc véget ért és a szöke, kacér Yvette visszatért az asztalhoz. Nagy-on, nagyon gyöngéden megcsókolt-a férje fehéredő halántékát. Róbert megröge a kezét:

— Én pedig itt tartom tenyere-mben a hamis pénzt — fejezte be a történetet a szelidhangú férfi — igaznak hittem és hamisnak bizo-nyult... de nekem megmaradtak az álmaim! Érted ezt, te öreg fiú?

A mi költőink

A szerelem...

Óh, bűvös-bájos szerelem,
mely a jövőbe mindenkinék
édenkertet fest, bár legyen
koldus, kinek szívét érné meg.

E boldogság sejtelmében
mindenki tündérszállagokba jár.
S ha célját érte, hány sóhaját!
Óh, csak elmúlna tőlem e pohár!

MAJZIK VIKTOR (Nagykovács)

A bánat

Akinek még nem volt gyász,
Él hitvese és családja:
Bánatot az nem ismeri,
Mindenben örömet lel!

De aki már egyedül él,
— Szomorú az egyedül! —
Az tudja csak, mi a bánat:
Ki elveszté a hű társat.

FURKA ANDRÁS
(Dévaványa)

Hóban is rózsát álmod a szemed...

(Cs. Szabó Lászlónak, ki szeret, mint fiát).

Te csak
Dalold! Dalold tovább
Rozsa fakadását,
Őszi-szemed lópják
Hajnal pirkadását
Rövidlő utadon.

Óvja
A magas Istened
Liliomos álmod,
S szépet hívő hited,
Hogy ne kelljen látnod
Élet csúf oldalát.

Engem
Nem kímélt a sorsom
Vad gromba ökle,
Könnnyel tölté borom
És kin-ágyba lökve
Száz sebemen kacag.

Álmod
Csak tisztavirág volt,
Már nászán hervadó,
Bús józavra csökölt
A sok életadó,
Juddspenzü napok...

Vátnak
Harmatvers-utaink,
Te jobbra, én balra,
Éléd szírmot hint
Szép álmod: mint balga
Délibabos remény.

Talált pénz

amit a vásárlásnál megtakarít

3 méter 140 cm széles kitűnő minőségű divatos férfiöltö-ny-szövet fekete vagy sötétkék színben is, hozzá-
valóval együtt **P29.88**

3 méter ingezfir, v. ágyneműkanavász, v. kitűnő pamutvászon, v. angin, v. kékfestő **P 1.98**

3 méter szines függönykeleme, v. teniszflanell, vagy schiffon **P 1.47**

3 továbbá 2 méter hosszú, kitűnő, kész lepedő darabja P 2.98. Törülköző darabja 39 fill. Fekete klott méterje 98 fillér. Férfi vagy női zsebkendő darabja 19 fillér.

CSAK AZ UDVARBAN SZÖVET- ÉS TEXTILRAKTÁR 32 BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 32 SAROKHÁZ

Postai megrendeléseket 43 év óta lelkiismeretesen teljesítünk. **SAROKHÁZ**

itt levágandó és a rendelésre ragasztandó Olvashatóan kérjük kitölteni!
A megrendelő neve és pontos címe: kódszám:
up

Régen
A könnyorból iszok
(Pedig nem szomjaztam),
Ami aztán irok
Csúfolja a multam
Szépszavú verseit...

Hiszem,
Hogy fejcsóválva, de
Majd utánam nézel,
(Szív ősi szemedbe),
Tudom, velem érezel
Sorsodgta utamon.

TÁBOR ISTVÁN (Csepel)

IGAZGYÖNGYÖK

„Én nem hízkelkedtem, édes nemzetem, tenéked, hogy hazugsá-gommal dicsérjelek, hanem ime meg-mondom magadnak fogyasztó-sáldat, oly szívvvel és szándékkal, hogy megismervén magad, vedd ki ezt a mocskot lelkedből, reformáld vétkeidet!”

Zrínyi Miklós.

A fecsegők hasonlítanak az üres hordóhoz: a telt hordó nem kong.

Ne vess meg senkit, mert aki, mint barát használni, segíteni nem tud, mint ellenség mégis árthat ne-ked.

Szöbeli levél

Érdekes újítást vezetett be a németor-szági posta: lehetővé tette, hogy ezental bárki másfél márkáért 300 szavas levelet díktálhasson gramofonlemezre, ame-lyet azután a címzettnek kézbesíthetnek, aki odahaza meghallgathatja a levelet. Az újításnak nagyon örvendeznek a sze-relemesek, mert hiszen szép és jó dolog lesz az, ha ridég és esetleg kiábrándító helyesírást hibáktól hemzseggő levél he-lyett a szeretett és megszokott hang du-ruszolja el majd a gramofonról, hogy „szeretlek, öröké”. A „hivatalos ügy-ben” vagy más ürügyekkel messze uta-zott férjnek azonban kevésbé fognak ör-vendeni, ha megkapják a gramofone-mbe vésett „élő levelet” hazuról és életük párja, az ugyancsak jóismert han-gon, dörög feljűk a komor intelmeket, vagy pláne a derék anyós reccseg majd ljesztő, fenyegető és nem túlságosan enyhe szólamokat a kiruccanó férjúrnam füllébe... Ettől a szöbeli levélről már csak egy lépés választja el a „tetteles” levelet, amikor a nyomós érvek és csat-tandó felhívások is kiszállanak a levélből, a hazai tányér, vagy gyurófa alakjáb-an... Bizony, bizony, akkor mégis csak jobb volt a régi rendszer. z z

Találja ki!

Kivel és milyen vonatkozásban van-nak ezek az évszámok?

696;
1000;
1038;
1088.

A levelezőlapra irt megfejtést a Vasárnap szerkesztőségének címére. (Budapest, V., Bathory-u. 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkésve érkező megfejtést nem veszünk figye-lembe. Jutalom

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek be, előfizető táborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A Találja ki! helyes megfejtését és eredményét a 37. számban tesszük közzé.

A 31. számban közölt Találja ki! közlésevel arra hívtuk fel előfizetőin-keket, hogy írják meg azokat a köz-használatban lévő gépeket, berendezé-seket, melyekről le kellene monda-nunk akkor, ha az emberiség elfeje-tené a villamosság előállítás és fel-használati módját. Megállapítjuk, hogy egyetlen helyes megfejtés sem érkezett be. Egyesek felsoroltak ugyan néhány gépet, de a legfonto-sabbakról megfellekedtek. A megfejtés a következő:

Le kellene mondanunk: a telefon-ról, táviróról, rádióról, villamos vona-tokról, a villamossággal hajtott ház-tartási-, gyógyászati- és gazdasági gé-pek egész soráról, persze a villamos világításról, a villamos szeblámpát is ideszámítva, de nem működőnek az elektronos gyújtással működő benzín és más motorok sem, tehát sem autó, sem repülőgép nem közlekedhetne.

Egy kis mosoly

— Már megint odaégette a busz, Mari! Az ur azt mondta, hogy ehetetlen. — Ejnye, de kényes! Az én vőlegé-nyemnek pedig nagyon is ehető.

Az uszoda napozójában megkérdezi egy kövér hölgy:

— Melyik nyugdíjban szokott feküdni a férjem?

Az uszómester az egyik nyugdígyra mutatott és így szól:

— Es a szírtolt az ő helye, itt szokott napkurázni mindennap.

— Messze van még Pücscsaba?

— Nem, két állomással előbb toszóbb lészáltni, mint én.

Mit kell tudni a Németországban levő magyar mezőgazdasági munkásoknak? Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda közleményei

„Csonka hazám földjén nem veszem észre, hogy nehezek arcom verejtékei“

Rása Gáspárnét, aki a téli kenyérré kiment a németországi mezőgazdasági munkára, a tiszta és nemes haszereszt prózában megírt költői levél irására ihlette. A levél keresetlen, egyszerű kifejezései mögött őszinte és mély érzések csendülnek meg, annyi meggyőződéssel és olyan meggyőző erővel, hogy a levelet, minden változtatás nélkül, az alábbiakban teljes terjedelmében közöljük, annál is inkább, mert a levelek százaiból látjuk, hogy ugyanezek az érzések hatják át a munkástevések ezreit, éppen csak az a különbség, hogy nem mindenki képes olyan szép formában kifejezni érzését, mint egy melegen érző anyai szív.

Hálás szívvel köszönjük meg — írja Rása Gáspárné — a Vasárnapot. Szerkesztőségének és munkatársainak mindannyian a bennünket jórindító és kéro sorait. Mindannyian olyan figyelemmel olvassuk sorait, mint amikor a szülő, az apa, vagy az anya kéri jora rossz-gondolkodásu gyermekeit, mert az tény, hogy

ha az ember egymást megbecsüli és megérti, könnyebben telik még hátralévő nehéz időnk.

Mert bizony azok a családapák és anyák, akik a gyermekeink és a magunk agyongyötört sorsán javítani akarva, kénytelenek voltak drága

hazánkat elhagyni, az itt töltött időt, nehéz időnek tartjuk. Ugy vagyok vele, hogy

csonka hazánk földjén nem veszem észre, hogy nehezek az arcom verejtékei, mert érzem, hogy az szülőföldemre hull és bármikor szívesebben hullajtok kevesebb pénzért több verejtéket, csak magyar földön kereshessem meg három fugetermekem kenyerét, akiket szeretettel neveltek a magyar haza oltalmára. És kérem a mindenható Uristent, hogy adjon a mi drága hazánk Vezérének kitartó erőt és harcias segítőtársakat, hogy kivihassák, hogy ne legyen egy magyar lélek sem ráutalva, hogy idegenben hullassa verejtékét és innen küldje bus sóhajait a magyar haza felé.

Soraim zártával kérem a Vasárnapot. Szerkesztőségére Istennek legdrágább áldását, hogy továbbra is küldhessék a mi nehezen vart magyar vendégünket, a Vasárnapot.

A kedves sorokat szeretettel köszönjük és mi is Isten legdrágább áldását kívánjuk Rása Gáspárnára és az idegenben dolgozó sok ezer magyar testvérré, hogy kitartó munkájuk, hó imájuk nyomán végetérjen Trianon megpróbáltatásos korszaka...

Senki ne hagyja el munkahelyét az Arbeitsamt hozzájárulása nélkül

A Németországban dolgozó magyar munkások ezrei tanusítják, hogy úgy az illetékes magyar tényezők, mint a német hatóságok is minden lehető elkövetésük aziránt, hogy mindenkinek jogos igényei kielégítést nyerjenek és az esetleges panaszokat minél sürgősebben orvosolják. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy bár a munkástevések több, mint ezer munkahelyen végzik munkájukat, komoly panaszok csak szórómányban fordulnak elő. Arra azonban sajnálattal mutatunk rá, hogy meglehetősen sürűn fordul elő a munkások részéről magyar emberekhez semmiképpen sem méltó, jogosulatlan elégedetlenség. Vannak ugyanis munkaadók, akik akár, mert ezt viszonyaik lehetősége teszi, akár, mert a munkások nehezebb és különlegesen jó teljesítményét viszonyon kívánják, a szerződésen felüli juttatásokat is nyújtják; az előirtál jobb ellátást adnak, stb. Ilyen esetek nyomán azután más munkáscsoportok, akiknek munka-

adója betartja ugyan a szerződést, de ilyen külön juttatásokat nem ad, elégedetlenné válnak és ugyanolyan elbánást követelnek, mint amilyent az irigvelt csoport kap, talán több és jobb munkáért, de lehet az is, hogy csak a szerencse véletlen kedvezéséből. Egészen természetes azonban, hogy a szerződésen felüli juttatásokra senki sem kötelezett és ilyenirányu panaszokat orvosolni nem lehet.

Ezeket az eseteket eltekintve, nyomtatatosan figyelmeztetünk mindenkit, hogy

még olyan esetben sem hagyja el munkahelyét senki az Arbeitsamt hozzájárulása nélkül, ha a legtárgyalagosabban ítvél meg a dolgot, a legteljesebb mértékben igazza is van.

A munkahely önkényes elhagyása súlyos hátrányokat eredményezhet, amelyeket utólag jóvátenni szinte nem is lehet.

Üzenetek

Ez a rovat mindenkit érdekel!

Tölgyes József és Wimmer József, Neu Gálov: Miért nem innak és küldenek pénzt haza? Hozzá tartozók! agzódnak. — Deme András és társai, Baumgarten: Panaszukat illetékes helyre továbbítottuk. — Dvorák Fülöp és társai, Gänzensdorf: Panaszukat illetékes helyre továbbítottuk; intézkedésig maradjanak feltétlenül munkahelyükön. — Molnár Ferenc, Volkshagen: Panaszuk

ügyében rövidesen intézkedés történik. A levonások miatt az Arbeitsamt-hoz forduljanak. — Nagy Lajos és társai, Markendorf: A lapot megindítottuk új címtre. Üdvözlét. — Özy, Simoné és társai, Herzhorn: Meghatározva olvastuk katolikus hitükhez való ragaszkodásukról beszámoló sorokat. Örömmel közlünk más számunkban, hogy a magyar római katolikus lelkészek is megkezdik munká-

jukat. Üdvözlét. — Doncsér József, Büt-telkow: Hazaküldése érdekében, beteg-ségére való hivatkozással, forduljon a legközelebbi Arbeitsamt-hoz. Kerékpárját semmiesetre sem hozhatja vámmentesen haza, hogy mennyit kell érte fizetni, azt nem tudjuk megállapítani, mert a vám megállapítása sok körülménytől függ. — Katona Mihály és társai, Gnetsch: Lapot megindítottuk. — Balázs Ferenc, Wolfshagen: A leghelyesebb, ha azonnal beküldi kérvényét, amelyben megírja körülményeit és azt, hogy csak december közepén térhet haza. Ha mást nem, azt bizonyára elérheti, hogy szép elhatározása megvalósíthatása végett előjegyzebe veszik. — Szalódi Bertalan és társai, Malvon Pál Zsiethen, Török Márton Nustrov, Illich György Ludwigsburg és Mazán György és társai Baumgarten: Leveleiket illetékes helyre továbbítottuk. — Logyik János, Selchov: Ha jól emlékezünk, már tavaly is kint dolgozott Németországban, tehát jól tudja azt, hogy mit kell tennie. Éppen ezért nagyon helytelenülük eljárását. Levelet azért természetesen továbbítottuk illetékes helyre. — Polónyi János, Rostock: Nyugodjék meg, a joggalalan levonás ügye feltétlenül rendezést nyer. Levelet illetékes helyre továbbítottuk. — Sándor Pál, Tangi József, Gr. Stromkau; Laos György, Hemelstád; Maku István és társai, Niendorf; Buzás István, Verhelow; Lörinc István, Emülhenhof: A hazaküldött pénzeiket hozzá tartozók megkapták. — Tóth Bertalan és Kontsák Lajos, Leimnitz; Marjai István, Gr. Böher; Fekete Ferenc, Wustrau; Maesinka János és társai, Warhentin; Markóci Mihály, Berlinchen: Hazaküldött pénzüik kikészítését reklámozó leveleikben nem közölték a címzettet nevéit és címét, már pedig az Országos Központi Hitel-szövetkezetben csak így lehet a dolgunk utána-nézni. Tehát: mindenki, aki pénzkészítési ügyben reklamációt küld, hozzá-k, küldje annak a nevéit és pontos címet is, akiknek a pénzt küldte. — Titz Ferenc, Maxhof: Öszintén örülünk, hogy az egész csoport munkakévdét és hangulatát annyira megjavítja a hetenként odaérkező Vasárnap. A magyar kormányának, amely ilyen formán gondoskodni kíván a munkástevések szellemi táplálásáról is, épen az volt a célja, hogy a külföldön dolgozó magyar munkásokban megerősítse a testvéri érzést. Kérésükre vonatkozóan a leghelyesebb, ha a tolmács megkísérel lefordítani a szerződést, vagy ha ez nem sikerül, forduljanak késéssel a legközelebbi Arbeitsamt-hoz. Leveleiket egyébként továbbítottuk illetékes helyre. — Bogár János, Schönemärk: Bármennyire helyesebb is derék elhatározásait, azt tanácsoljuk mégis, hogy munkahelyét semmiesetre sem hagyja el addig, amíg meg nem győződik arról, hogy a tanfolyamra felvesztető, írjon a lapban közölt címre, közölje személyi adatait és körjelen tájékoztatást arról, hogy bekerülhet-e a tanfolyamra. — Kis Pál és társai, szurdokpööklet, Rittergut Blöthen, Kreis Merseburg, Sachsen: Kedves soraitkat öszinte jókívánásokkal viszonozzuk; örülünk, hogy jól meg sorsuk! Üdvözlét. — Bauer József, Treibler Károly és Blaukovies Ferenc, Boddin, bei Wittenberg, Mecklenburg: Szívesen köszöntjük valamennyiüket. — Horváth János és tiztagu csoportja, Podow, Post Wittenberg, Mecklenburg: Bizonyosra vesszük, ha továbbra is az eddigi kitartással és öszszefogással látják el dolgukat, a kedvező eredmény sem fog elmaradni. — Balogh András, Martkun, bei Bellinchen: 115 márkás küldeményét a pásztiól Hangya Szövetkezethez még július 22-én átutalták. — Nagy Nikodém, Rittergut Trebbchen; Forró István, Zahren; Rumann József, Gutverwaltung Zahren; Durucz Pál és Kürti István, Neuheeren; Szinger Nándor, Gut Wilhelm; Kőszegi Gyula, Necheln; Magyar Lajos és társai, Rüdiger-shagen; Szvajóli Bertalan és Magyar Károly, Madow: Pénzüldeményeik augusztus 15-ig nem érkeztek meg az OKH-hez. Ez azonban ne aggasszon senkit, mert a késések oka az, hogy a németországi kezelők meglehetősen hosszú időt

vesz Igénybe. Minden tételt, a Magyarországra érkezést követő 3—4 napon belül kifizetnek a rendeltetési helyen. Helyesen járnak el, ha a tolmács utján megkérdezik a munkaadótól, mikor továbbították az átveit üvegeket. — Miklós Bálint: A féhérgyarmati főlegző urhoz írtézett és hozzánk továbbított reklamációjára közöljük, hogy hazaküldött pénze eddig nem érkezett meg. Írja meg, hogy hol, kinek a részére és milyen címre, mikor, mennyit adott át továbbítás végett munkaadójának. — Vörös Imre, Stavenov: A küldött öszzeget feleségének július 27-én kifizették. Ugyancsak elutazást nyert Biró Antal 44 márkás küldeménye is, többi társai átutalású értesítéslésk szerint most vannak elintézés alatt. — Nagy András és társai, Zsiethen: Valamennyiök hozzá tartozóinak kifizeték július 30-án a 35—35 márkás küldeményeket. — Boszik Ferenc, Zerlin: Augusztus 8-án kifizették a 35 márkát Heróden. — Palkó József, Euzendorf: A sztrál körjegyző urnak hozzánk intözött érdeklődésére hivatkozással közöljük, hogy a küldött pénz eddig nem érkezett még meg Budapestre. — Süttő Sándor, Möllenhagen; Gubás József, Kl. Bülow; Panaszukat illetékes helyre továbbítottuk. — Hoksóder József és Jözsefné, Kantendorf: A munkaadó utján az illetékes Arbeitsamt-hoz forduljanak. Ha a munkaadó is hozzájárul késésküzhöz, valószínűleg sikerül az ügy. — Gáti János, Hallbrun: Nagyon kedves levelet köszönjük és szeretettel köszöntjük mindannyiukat. — Lenner István és Teréz, Bernewitz: Örülünk, hogy megszervezték a munkaadó jóindulatát és megelégedését. Férj-reklamációjuknak utána nézünk. — Paul György, Wiehe: Hazaküldés iránt a tolmács közbejöttével forduljon az Arbeitsamt-hoz és adja elő, hogy miért kellene hazautaznia. Öszinte részvételt olvastuk sorait, amelyek ettől függetlenül illetékes helyre továbbítottuk. — Király János, Pinnov: Kérélmé ügyében forduljon az Arbeitsamt-hoz. — Wagner János és társai, Schulzenndorf: Levelet illetékes helyre továbbítottuk, a leghelyesebb, ha a munkaadóval közvetlen megtárgyalja a dolgot, azt hisszük, hogy hozzá fog járulni hazautazásához, miután az jóvőre szempontjából olyan nagy jelentőségű. — Simon Sándor, Remzov: Kérésére közöljük a szótárt kérikkel, hogy szótárt 3 márká 60 pfennigért a következő címről rendelhetnek: Verlagsbuchhandlung G. M. B. H. Berlin, Schöneberg, Bahnstrasse 28—30. — Veszprémi Julianna, Kotulák Mária és Vány Margit szülének Vegegyháza közösg előlárásága előtt előterjesztett kérését illetékes helyre továbbítottuk. — Ország Jözsefné és társai: A lapot megindítottuk címükre. — Ifj. Küttler Antal, Schmächthagen: Örülünk, hogy a csapatban a békélenkedők elhelyezése után példás a békesség. Üdvözlét. — Bodorkó József és társai, Gutsverwaltung Frehne: Leveleiket illetékes helyre továbbítottuk.

Békéscsaba megyei város munkásközvetítője üzeni:

Hovoria Mária és Fabulya Mária, Glanz-Gadasshagen, Hohenwischendorf: A város által 1937-ben adott szalonna-előleg, fejenként 4,92 pengót azonnal utalták át Békéscsaba város részére. Elég szomorú, hogy erre utólag figyelmeztetnem kell, hogy az ottani csapatgazda figyelmét is felhívom. — Poljak és neje, Rätz József és társai, Oberthau: Örülök, hogy békésséghen együtt vannak és csodálkozom, hogy oly gyenge a keresetük. Meg kellene próbálni az Arbeitsamt-nál orvoslást keresni. A békési lányok írják meg, milyen címre küldötték pénzüket. Biztosan a békési Hitel-szövetkezetnél van, szülők ott keresnek, ide nem jött. — Mistyurikék, Ludwigsburg: Csak továbbra is békében éljenek, akkor büszkének leszünk magunkra. Ha a másik csapat kellemeitlenkedik, a csapatvezetőllik nevéit és lakhelyét közöljük velem. Büszke vagyok tolmácsokra, akikről annyit jót innak. Isten áldja érte. Borsos Mihály hogy került oda? — Bohus M. J. és társai: Örülök, hogy helyükkel, keresetükkel meg vannak elégedve és hogy tolmácsuk is megelégedésükre teljesíti hivatását. Szalonnaüggyben a Hangya berlini kirendeltségéghen forduljanak. Oda utazni is lehet inni. Bozó pénzt vagy valakinek a címére, vagy a békési Hitel-szövetkezet címére a saját néven való betétre küldhet. Prizatsze cím: Hohenwischendorf bei Hohenkirchen, Nordmark. Víznyázat a békésségre! Mindnyájukat magyaros szeretettel üdvözölöm. Áscányi munkásközvetítő.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU“ MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAVER EMIL.